

Rozhodnutia Najv. súdu R. Č. S. vo veciach trestných.

Zmätočná sťažnosť, ktorú obžalovaný nepodpísal, ani ináč neprejavil, že s jej podaním súhlasí, není zmätočnou sťažnosťou obžalovaného, ale jeho obhájcu, keď ju tento podal. (Zm III 253/26 z 12. IV. 1926.)

Obžalovaný bol odsúdený súdom I. stolice pre zločin podľa § 301., 306. trz. (Podkarpatská Rus).

Súdna tabuľa rozsudok potvrdila. Pri odvolacom hlavnom pokračovaní bol neprítomný obžalovaný zastúpený verejným obhájcom. Tento po vyhlásení rozsudku sa nevyjadril. V 3dňovej lehote nato, totiž dňa 2. februára 1926, bola podaná u súdnej tabule zmätočná sťažnosť, založená na dôvod zmätočnosti podľa § 385. č. 1. c) trp. a signovaná zvoleným obhájcom obžalovaného. Súdna tabuľa dala na to 23. februára 1926 podľa § 425. trp. rozsudok vyhlásiť obžalovanému, ktorý prehlásil, že sa vzdáva opravného prostriedku a nesúhlasí s podaním zmätočnej sťažnosti obhájcom.

Najvyšší súd zmätočnú sťažnosť zamietol z dôvodov: Najvyšší súd predovšetkým uznal, že zmätočná sťažnosť dňa 2. februára 1926 podaná nebola zmätočnou sťažnosťou obžalovaného, lebo tento ju nepodpísal, ani ináč neprejavil, že s jej podaním súhlasí. Naopak Najvyšší súd uznal, že táto zmätočná sťažnosť bola podaná obhájcom ako osobou podľa 1. odst. § 31. trpnov. a § 383. II. b) trp. oprávnenou k podaniu zmätočnej sťažnosti aj proti vôli obžalovaného. V dôsledku toho prehlásenie obžalovaného dňa 23. februára 1926 učinené nebolo zpätvzatím tejto zmätočnej sťažnosti.

Go však, že obžalovaný bol u odvolacieho hlavného pojednávania zastúpený verejným obhájcom, ktorý nepodal zmätočnej sťažnosti, nevylučovalo práva zvoleného obhájcu podať zmätočnú sťažnosť, pokiaľ sa tak stalo pred právoplatnosťou rozsudku a v lehote zákonom stanovenej. Lebo zo zásady posledného odst. § 53. trp., podľa ktorej je prípustné zastupovanie obžalovaného viac obhájcami, plynie, že zvolený obhájca môže konať obhajovacie úkony, mimo odvolacieho hlavného pokračovania vedľa verejného obhájcu. Tým skôr treba to pripustiť v prípade jako je tento, keď verejný obhájca zmätočnej sťažnosti neohlásil. Opačný názor medá sa odvieť ani z ustanovenia § 425. trp., lebo toto rieši len otázku, komu má byť rozsudok súdnej tabule prehlásený, nie však otázku, kto je oprávnený podať zmätočnú sťažnosť.

V tomto prípade zvolený obhájca podal zmätočnú sťažnosť ešte drieb, než počala plynúť lehota pre obžalovaného k podaniu zmätočnej sťažnosti a pred prehlásením obžalovaného, že sa opravného prostriedku zrieka,tedy v dobe, keď rozsudok nenabyl ešte práva.

Zmätočná sťažnosť bola tedy podaná oprávnenou osobou a včas. Preto bolo ju vybaviť meritorne.

V § 6. zák. čl. XL/1914 sa nevyžaduje, aby išlo o zbraň v technickom smysle slova. (Zm III 2/26 z 30. IV. 1926.)

Obžalovaný R. C. bol súdom II. stolice vinným uznaný pre zločin podľa § 6. bod 2. zák. čl. XL/1914, ktorý spáchal tým, že dňa 12. novembra 1924 v Č., keď mu obecný notár oznámil, že ho ide exekyovať, ho chytil za kabát, odsotil a nedovolil, aby notár mohol do bytu vstúpiť a keď notár pre četníkov poslal, uderil notára štetkou na bielenie po hlave a po rukách a keď sa notár chcel revolverom brániť, znova cez ruku ho uderil štetkou, až mu revolver vypadol.

Súdna tabuľa tento rozsudok potvrdila.

Najvyšší súd zmätočnú sťažnosť obhájcu obžalovaného na § 385. bod 1. b) trp. založenú, zamietol z dôvodov: Uvedený dôvod zmätočnosti bol uplatňovaný preto, že súdna tabuľa vraj mýlne kvalifikovala trestný čin

aj podľa 2. odst. § 6. zák. čl. XL/1914, lebo štetkové toporisko, ktorým obžalovaný uderil okolného notára, nemôže sa vraj považovať za zbraň. Zmätočnej sťažnosti nelzá však priznať oprávnenia.

Ustanovenie § 6. zák. čl. XL/1914 nežiada, aby išlo o zbraň v technickom smysle slova, ale má na mysli len nástroj, ktorý je vo väčšom stupni nebezpečný pre telesnú integritu úradného orgánu a stupňuje nebezpečie použitého násillia alebo vyhrožovania. S tohoto hľadiska treba aj toporisko štetky na bielenie považovať za zbraň v smysle § 6. cit. zák. článku, lebo aj tento nástroj je spôsobilý stupňovať nebezpečie násillia voči úradnému orgánu.

K pojmu úcastenstva podľa § 69. č. 2. trz. patrí aj zlý úmysel, t. j. vedomie, že pachateľ spácha alebo pácha trestný čin, a vôľa usadniti mu toto pred alebo pri spáchaní činu. — Kedy treba podľa § 66. trz. aj § 92. trz. použiť. (Zm III 1072/25 z 10. IV. 1926.

Súdom I. stolice bola spoluobžalovaná H. Š. uznaná vinnou úcastou podľa § 69. č. 2. trz. na krádeži, spáchanej H. Č.

Obžalovaná H. Š. mala podľa ustálenia súdov trestný čin spáchať tak, že podporovala a usadňovala krádeže obžalovanej H. Č. tým, že ukradené papier uschovávala v kancelárii aj v byte.

Súdna tabuľa rozsudok potvrdila.

Najvyšší súd ho ale podľa § 35 č. 1. trp. nov. zrušil a nariadil doplnenie pokračovania z dôvodov: V dôvodoch rozsudku prvého súdu bolo čo do tejto obžalovanej uvedené jako zistenie len to, že pomáhala vo svojej kancelárii ukrytie a z továrne vynášať do mesta papier, ukradený H. Č. Súdna tabuľa nedoplnila týchto zistení.

Obhájca obžalovanej Š. v prevedení zmätočnej sťažnosti namieta, že táto jednala »dobromyselne«, tým teda popieral zlý úmysel ku zločinu úcastenstva na krádeži vyžadovaný. Ďalej však namieta, že pomoc nebola poskytnutá ani pred krádežou, ani pri nej, a tvrdil, že bola by tu nanajvýš skutková podstata prečinu nadržovania podľa § 375. trz.

Najvyšší súd vzhľadom k neúplným zisteniam skutkového stavu, nemohol zaujať stanovisko k týmto námietkam.

K pojmu úcastenstva dľa § 69. č. 2. trz. patrí medzi iným zlý úmysel, totiž vedomie, že pachateľ spácha alebo pácha trestný čin a vôľa, usadniti mu toto pred alebo pri spáchaní činu alebo zaistením pomoci po spáchanom trestnom čine. Tento zlý úmysel musí u pachateľa vzniknúť ešte dříve, než trestný čin bol dokonaný. V opačnom prípade nemôže byť reči o úcastenstve podľa § 69. č. 2. trz.

Preto bolo povinnosťou nižších súdov zistiť skutočnosti, ktoré by mohly ospravedlniť záver, že obžalovaná Š. ešte pred tým, než H. Č. spáчала krádeže, pojala úmysel byť tejto nápomocnou spôsobom v § 69. č. 2. trz. určeným.

Prvý súd uviedol síce v dôvodoch svojho rozsudku, že obžalovaná Š., spoluobžalovaná H. Č. učimily pred úradom pre potieranie úžery vo veci krádeže, uschovávaní a scudzovania papiera z tabákovej továrne doznanie, avšak neuviedol, ktoré skutočnosti, v doznaní obsažené berie za preukázané. Pri tom súd prvej stolice neuviedol všetkých skutočností, obsažených v doznaní jednotlivých obžalovaných. Najmä nebolo uvedené, že táto poslednejšia doznela, že Helena Č. vopred jej oznámila, že bude k nej nosiť baliaci papier z tabákovej továrne a že skutočne nosila toto zbožie zabalené a v košíku ukryté.

Krádež papiera bola dokonaná v okamihu, kedy H. Č. papier u seba ukryla a tým odňala ho z držby tabákovej továrne. Pomoc, ktorú obžalovaná H. Š. poskytla, nebola pomocou pred alebo pri spáchaní krádeže, ale púhou pomocou po jej spáchaní. Preto podradenie tejto činnosti H. Š. pod ustanovenie § 69. č. 2. trz. závisí na zistení, že sa pred činom dohodla o poskytnutí tejto pomoci.

V prípade, keby trestný čin obžalovanej Š. nemohol byť podradený pod ustanovenie § 69. č. 2. trz., pre použitie iných patričných ustanovení trestného zákona (§ 370. alebo 375., 376. trz.), bolo by smerodatným tiež, či mala svojím jednaním docieľiť pre seba hmotného zisku. Preto bolo povinnosťou nižších súdov aj v tomto ohľade učiniť zistenie. Ponevác sa tak nestalo, jednal Najvyšší súd podľa ustanovení 1. odst. § 35. trpnov. Následkom toho stala sa zmätočná sťažnosť obhájcu obžalovanej H. Š. bezpredmetnou.

K rozsudkom nižších súdov poznamenáva sa ešte toto:

Podľa ustanovení §§ 72. a 66. trz. súd môže zmeniť druh trestu v zákonnej sadzbe stanovený na miernejší. Ustanovenie § 92. trz. však má použiť teprv vtedy, kedy aj ten miernejší druh trestu bol by ešte príliš prísny trestom, tak, že by súd chcel dvakrát zmierniť druh trestu. Jestliže nižšie súdy považovali v tomto prípade trest väzenia za primeraný vine obžalovanej, mali trest vymerať len s odvolávaním sa na §§ 72. a 66. trz. a bez citovania § 92. trz., lebo v prípade zákonnej sadzby žalára pri použití §§ 66. a 92. trz. mal byť vymeraný trest peňažitý.

Podľa druhého odstavca § 47. trp. môže sa súkromý žalobca dať zastupovať advokátom. Z toho plynie, že iná osoba k zastupovaniu súkromého žalobcu nemôže byť ustanovená, (Zm III 427/26 z 12. VI. 1926.)

M. U., penzionovaný úradník v D., učinil dňa 24. listopadu 1924 u štátneho zastupiteľstva v R. trestné oznámenie proti manželom M. a M. N. pre zpreneveru a padelanie verejnej listiny, ktorých sa mali dopustiť ku škode M. D., bydliacej od r. 1920 v Amerike.

M. U. však zároveň udelil Drovi K., advokátovi v B., jako zmocnenec M. D. plnú moc, aby ho v tejto trestnej veci zastupoval. M. U. učinil tak zrejme na základe dopisu S. P., dcéry poškodenej M. D., bytom v Pittsburgu v Amerike, v ktorom ho S. P. požiadala, aby záležitosti jej matky obstarával, a krome toho tvrdí M. U., že ho M. D. poverila k tomu zvláštnou plnou mocou, vystavenou vo forme listiny verejnotárskej. Na základe tejto plnej moci, udelenej mu M. U., bol potom Dr. K. u oboch nižších stolíc pripustený k jednaniu jako zástupca poškodenej M. D. Týž ohlásil proti oslobodzujúcemu rozsudku súdu I. stolice odvolanie, a pri odvolacom hlavnom pojednávaní svojím substitútom proti rozsudku súdnej tabule zmätočnú sťažnosť, ktorá bola prevedená.

Najvyšší súd zmätočnú sťažnosť odmietol z dôvodov: K týmto právnym úkolom nebol Dr. K. oprávnený.

Podľa druhého odstavca § 47. trp. môže súkromý žalobca dať sa zastupovať advokátom, z čoho plynie, že iná osoba k zastupovaniu súkromého žalobcu nemôže byť ustanovená. Výnimku tvorí prvý odstavec § 47. trp. predpisujúci, kedy dospelé osoby fyzické môžu byť zastupované zákonným zástupcom, ktorým ovšem nemusí byť advokátom. Jestliže tedy poškodená M. D. následkom svojho trvalého pobytu v Amerike nemôže sama svoje tunajšie záležitosti obstarávať, bolo na nej, aby žiadala o sriadenie kurátora vo smysle § 28. bod d) zák. čl. XX/1877, alebo aby spôsobom vieryhodným udelila plnú moc k zastupovaniu advokátovi. M. U. nemôže tedy, ani keby poškodenou k tomu bol zmocnený, v trestnom pokračovaní zastupovať poškodenú M. D., a nebol oprávnený menom poškodenej M. D. udeliť plnú moc k tomuže účelu Drovi K. Dr. K. jednal tedy v tejto veci bez plnej moci poškodenej, nebol k jej zastupovaniu vôbec oprávnený a bolo už jeho odvolanie proti lstupňovému rozsudku jako podané osobou neoprávnenou odmietnuť. Nestalo-li sa tak, a súdna tabuľa učinila toto odvolanie predmetom meritorného preskúmania, a neodmietla ihneď zmätočnú sťažnosť Dra K. proti lstupňovému rozsudku podanú, treba túto zmätočnú sťažnosť pokladať za podanú osobou neoprávnenou a bola táže podľa § 434. odst. III. trp. odmietnutá.

ad § 355. trz.

Vec predaná s výhradou práva vlastníckeho je v pomere ku kupcovi vecou sverenou, pokiaľ ju nevrátil, alebo sjednanú cenu za ňu nezaplatil.
Zm II 552/24.

Komisionár, ktorý úmyselne nedá späť ani tovar do komisie obdržaný, ani nezaplatí smlúvenú kúpnu cenu tomu, kto dal jemu tovar do komisie, spácha zpreneveru dľa § 355. trz.

Kr III 394/23 z 8. IV. 1925.

Úradník sirotského úradu, ktorý nebol oprávnený hotovosti a iné cenné predmety došlé na sirotský úrad prijímať — trebárs tak činil aj v úradných miestnostiach a jako úradník sirotského úradu a privlastnil si ich — nejednal »v obore jemu prislúchajúcej úradnej pôsobnosti«.

Zm III 888/24 z 18. XI. 1924.

Predával-li spoločník v obchode, jehož druhý spoločník prevzal zbožie do komisie, toto zbožie spoločne s ním, za ne peniaze prijímal a si ich ponechal, dopustil sa zprenevery dľa §§ 70. a 355. trz.

Zm III 726/24.

Zprenevera spáchaná tým, že komisionár zbožie do komisie prevzaté predal a nezaplatil, je dokonaná tým okamihom, kedy peniaze stržené pre seba upotrebil.

Ohlásil-li komisionár potom nútené vyrovnanie a poškodený sa k nemu pripojil, nemení sa nič na drieb dokonanom fakte zprenevery.

Zm III 877/25.

ad § 359. trz.

Predpokladom pre skutkovú podstatu § 359. trz. je okolnosť, že sa postihnutie uzáverou skutočne aj stalo, t. j. že boly pri tom zachované všetky formality zákonom požadované. Ináč je opatrenie bezúčinné.

Kr III 905/23 z 8. V. 1925.

Čin je dokonáný, jakonáhle pachateľ zabavené veci odstránil. Všetka ďalšia jeho činnosť smerujúca k náhrade škody, má len vliv na výmeru trestu. Že obžalovaný ponúkol za veci odstránené trebárs i rovnocennú náhradu, je pre trestnú odpovednosť ľahostajné.

Zm III 315/24 z 13. VII. 1925.

Rozhodným je, že pachateľ o nariadenej dražbe vedel. Je ľahostajné, či uvedomenia o dražbe sa mu dostalo presne dľa predpisov.

Zm III 953/24 zo 17. XII. 1925.

Vykoná-li četník zabavenie v trestnej veci dôchodkovej, je nutné, aby zachoval predpisy § 183. odst. 2. trp.

Kr III 905/23 z 8. V. 1925.

ad § 361. trz.

Nestačí, že obžalovaný nebol oprávnený si poukazovať a vyberať zálohy, lebo čin tento mohol byť aj len disciplinárnym prestupkom. Predpokladom pre § 361. trz. je, že obžalovaný jednal v úmysle spôsobiť škodu.

Zm III 216/25 zo 16. VI. 1925.

ad § 368. trz.

Predmetom poškodenia môže byť aj retenčné právo státu.

Zm III 684/24 zo 17. II. 1925.